

عنوان مقاله:

بهره برداری چند منظوره از سازه های کنترل رسوب در حوزه های آبخیز

محل انتشار:

نخستین همایش آبخیزداری و مدیریت استحصال آب در حوضه های آبخیز (سال: 1380)

تعداد صفحات اصل مقاله: 5

نویسنده:

جواد طباطبایی یزدی - استادیار پژوهشی

خلاصه مقاله:

جامع نگری لازمه دستیابی به توسعه پایدار در کلیه زمینه های سازندگی در کشور میباشد که به این مهم بایستی فراتر از چارچوب های وظایف بخشی و دستگاهی نگریسته شود. در بخش آبخیزداری مهمترین چالش موجود، تلفیق اقدامات مکانیکی و فعالیت های بیولوژیک برای جلوگیری از فرسایش در حوزه های آبخیز میباشد. در این رابطه، احداث سدهای رسوبگیر (check dams) با هدف کنترل و رسوب و تاحدی ذخیره رطوبت از شاخص ترین اقدامات مکانیکی در سالهای اخیر بوده است. مشکل استفاده از این سدها این است که بخاطر مخزن کوچک خود معمولا با اولین سیل از رسوبات عمدتا ریزدانه پر شده و نقش خود را حداقل از نظر ذخیره رطوبت بسرعت از دست میدهند. از طرف دیگر، تثبیت بیولوژیک به عنوان روشی مکمل برای جلوگیری از فرسایش، نیاز مبرم به آبیاری مطمئن و متناسب با دوران مختلف رشد گیاهان مورد استفاده دارد. هدف از این مقاله، ارائه راهکاری است که چنانچه در اجرای سازه های کنترلی مورد استفاده قرار گیرد، می تواند باعث عبور رسوبات ریز دانه (بار معلق) و در عوض نگهداری بخش درشت دانه (بار بستر) در پشت این سدها بشود. در این صورت سدهای رسوبگیر، ضمن تثبیت بستر، تبدیل به یک مخزن زیر زمینی مصنوعی شده که از آب تجمع یافته در میان خلل و فرج آن - بعد از هر سیلاب - می توان بصورت مستقیم (به روش ثقلی و یا پمپاژ) و یا غیر مستقیم (تغذیه مصنوعی) جهت فعالیت های بیولوژیک و یا تامین آب طرح های دیگر در امتداد و اطراف محل احداث آنها بهره برداری نمود.

کلمات کلیدی:

سدهای آب زیر زمینی، سد رسوبگیر، فرسایش، آبخیزداری، checkdam، sand - storage dam

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/10810>

